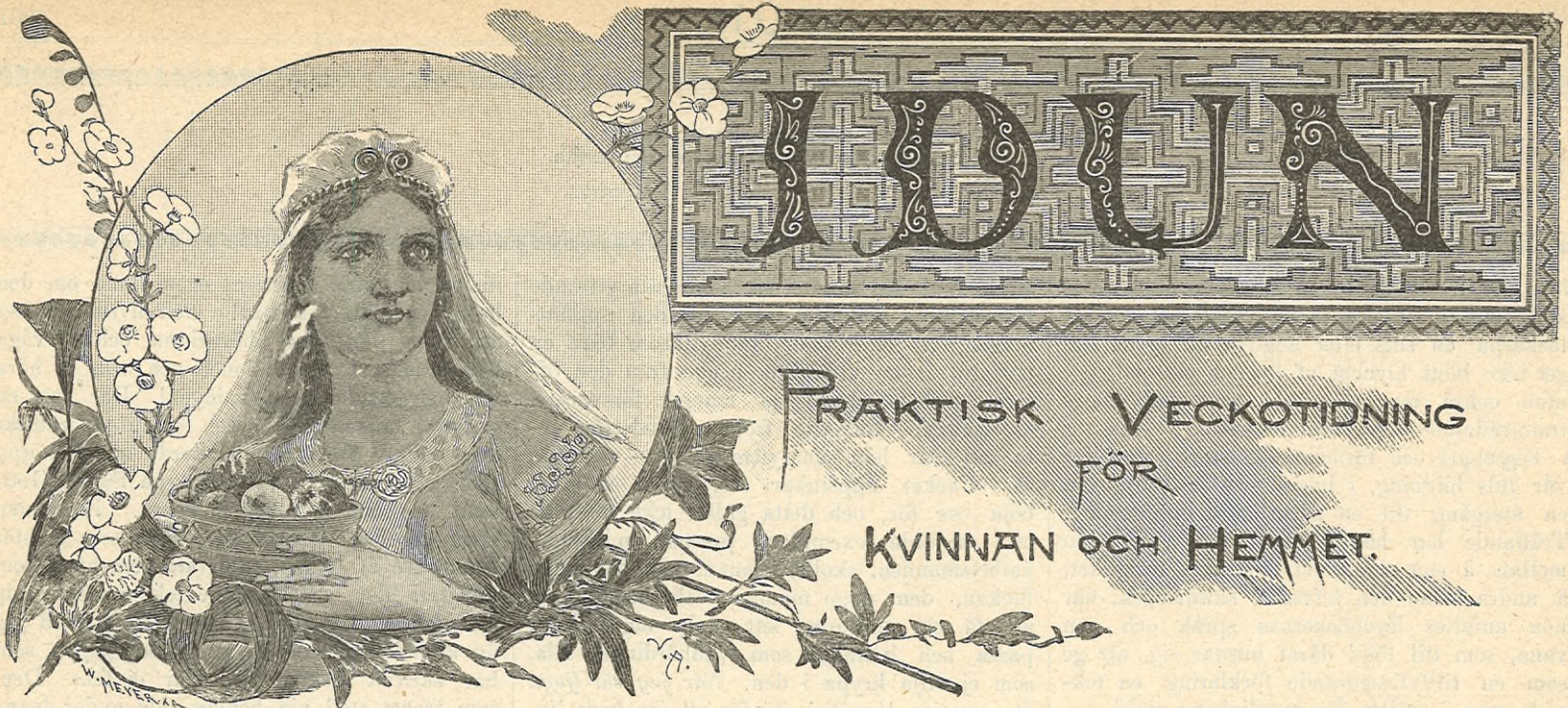

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Gernands Boktr.-Ållab.

N:r 47 (205)

Fredagen den 20 november 1891.

4:de årg.

Prenumerationspris pr kvartal:
 Idun med Modetidning och ko-
 lorerade planscher kr. 2. 25
 Idun m. Modet. utan kol. pl. • 1: 85
 Idun ensam..... • 1: 20

Byrå:
 Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr.
 (Aftonbladets nya hus.)
 Prenumer. sker i landsorten å post-
 anstalt, i Stockholm hos redaktion.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
 Träffas å byrån kl. 12-1.
 Allm. Telef. 6147.

Utgifningstid:
 hvarje helgfri fredag.
 Lösnummerpris: 15 öre.
 (vid kompletteringar).

Annonspris:
 35 öre pr nonpareillerad.
 För »Platssökande» och »Lediga platser»
 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
 Utländska annonser 70 öre pr nonp.-rad.

Anna Sandström. (Uffe.)

Realism i undervisning
 hette fröken Anna Sandströms första mera betydande inlägg i skolfrågor. Här besannades det, att de minsta böckerna ofta göra största verkan. Denna lilla broschyr på jämnt hundra sidor var ett uppslag, som samlade de frisinna krafterna inom vår undervisningsvärld, den var hvad man kallar den tändande gnistan, den blef en bekännelseskraft, en kodex för dem, som hittills famlat i mörkret, emedan den klart framlade programmet för en naturligare undervisning, klart uppvisade bristerna i den gängse metoden och gjorde allt detta på ett sådant sätt, att man märkte, att personlig erfarenhet och en lefvande kärlek till barnet stod bakom de värtaliga orden. Hvad som framför allt fängslade och förvånade var, att den kritiska skärpan här icke uppträdde med någon stötande öfverlägsenhet, att denne författare, Uffe, som ingen visste, hvem han var, så väl förstod att visa prof på denna takt, som knappast är en nordisk egenskap. Det var ju visserligen ett system, som framställdes, det var

många positiva yrkanden som gjordes; här funnos också i motsats mot den surmulna tron, som är så vanlig hos oss, en glad tro och en fast öfvertygelse, men det var icke en tro, som klädde sig i formelns tvångströja, icke en öfvertygelse, som vistades inom definitionens tränga fångelsemurar och lade en mångfald af föreskrifter till grund för sina påståenden, utan författarinnan beskref och skildrade, gaf en bild af hvad hon åsyftade, en bild som på ett underhållande sätt och utan ansträngning fäste sig i åhörarens minne och i hans fantasi. Huru ofta märker man ej hos oss i den literatur, som är afsedd att ge anvisningar och råd, dels frånvaron af all fantasi, all stil, dels också en fruktansvärd ensidighet i de regler, som gifvas: det blir ett visst »enda rätta», ett mönster som framhålles; det som man på andra områden kallar *comme il faut*, uppträder också här, och följderna blir hämmad frihet för dem, som skola följa dessa teorier. Jag skulle ej uppehållit mig vid detta, om här blott förelegat en stilistisk egendomlighet

Blott en enda olycka är sann:
Den — af olyckan att öfvervinnas.

J. P. VALERIUS.

hos fröken Sandström som författarinna. Bakom detta, att skildra en verklighet för att inskräpa en sats eller angifva ett syfte, ligger icke blott mycket af hennes personlighet, utan också mycket af det, som gaf hennes framträdande dess stora betydelse. Hon ser i begreppet och formeln den stora faran för vår tids bildning, i bilden och beskrifningen en återgång till en naturligare uppfattning. Träffande har hon själf tecknat skillnaden mellan å ena sidan det abstrakta uttrycket, å andra sidan den lefvande skildringen, när hon anfäller läroböckernas språk och den vana, som till följd därav inrotat sig, att ge som en tillfyllesgörande förklaring en teknisk term i stället för verkligheten själf.

Begreppskunskapen, regelinlärandet, definitionsplugget, den ensidigt förståndsöfvande kunskapen äro, hvad Uffe kallar *formalism*, och hvad hon anfäller. Ej blott som ett pedagogiskt misstag bekämpar hon det, utan ock som en rot till karaktärstomhet.

Men det var också något annat fröken Sandström ville med sin bok.

Hon önskade göra barnen mera till människor, än de hittills varit. Hon ville se deras ögon stråla och deras munnar le åt något annat än tillfälliga missöden under lektionerna, hon ville ej blott höra detta dumma unisona skratt, som åtföljer ett misslyckadt svar, hon ville ha bort denna regementsmunterhet, denna regementshållning, som anses som skolans »prydnad» och ett tecken på en förträfflig disciplin, men som i själfva verket på hvar och en, som vet, huru mycket af barnaturens friskhet och lif, som försvinner under denna dressyr, verkar som en hemsk skolans själfbekännelse om dess inkompetens för sitt värf och en begravningsståt, där det barnsliga förtroendet, öppenhet och entusiasmen ta obotlig skada. Grundtanken hos henne blef, att barnet skulle kunna behandlas som förnuftig varelse, skulle kunna lära sig att lyssna, medarbeta, själfv fråga och begära upplysningar, om man blott valde ett sådant innehåll och valde en sådan form, att det tilltalade barnets natur, att det talade äfven till dess känsla och fantasi, och medlet härför ansåg Uffe vara den historiska berättelsen och den geografiska skildringen, medan däremot grammatiserandet borde inskränkas.

Det är icke utan skäl fröken Sandström behandlat frågan om »lugn i undervisningen». Hör man en af hennes lektioner, förvånas man öfver den behagliga, lugna samtalsston, i hvilken hon håller den, och frånvaron af alla särskilda lärargester eller läraruttryck. Också är hon till sitt yttre uppträdande raka motsatsen till det begrepp, man gör sig om en reformator, hvarunder man gärna föreställer sig en kraftnatur, hvaremot fröken Sandström uppträder med en aristokratisk tillbakadragenhet, som nästan kunde gälla för blyghet.

Vid ett möte mellan några skolmänniskor kom för någon tid sedan på tal de fordringar, man borde ställa på en lärarinna, hvarvid någon meddelade, att en engelsk dam härom året gjort en anmärkning mot våra lärarinnor, att de voro mera distinguerade, än som skulle anses riktigt passande i Eng-

land. Vid den munterhet, som detta yttrande framkallade, anfördes dock, att den uppfattningen, att lärarinnan borde liksom bära en uniform, som utmärkte henne från den öfriga världen, hade en mängd försvarare. »Öfverallt,» fortsatte fröken Sandström — ty det var hon som yttrade sig — »är det så. Facket uppslukar oss, typen skola vi böja oss för, och detta gäller icke blott de ofta anförda exemplen, presten, militären, ämbetsmannen, skollärarinnan, nej, den unga flickan, den unge mannen, alla bemöda sig att få sin uniform, sitt stela mönster att passa och betrakta som vanbördingar alla, som ej vilja krypa i den. När jag var tjugu år, var jag 'konstig', därför att jag hade 'intressen', nu är jag 'besynnerlig', därför att jag har något annat än 'intressen'.»

Dessa ord förtjäna att väl ihågkommas. Hur många ha icke afskräcks från att följa en inre maning och dragningskraft just af sin ängslan för världens »undran» och utläggningar. Sådana slitningar torde också fröken Sandström fått vidkännas. Jag tänker mig en ung dam i den ställning, att hon ej för sin utkomsts skull behöfver arbeta. Hennes naturliga tillvaro är den bekväma sysslolösheten i ett mjukt soffhörn med en roman i knäet, som man ser afbildad på så många taflor, som föreställa unga eleganta kvinnor. Men en vacker dag suckar hon med Rückert:

Nichts bescheert ist einem Mädchen
Als allein
Still zu spinnen seines Glückes Fädchen.

Det där att sitta stilla och spinna lyckans tråd blir ej roligt. Det är visserligen ett nöje att, om man en dag säger: *hvad det vore roligt att resa utomlands*, mötas af svaret: *ja då packa vi kappsäckarne i morgon*, men äfven det nöjet att få sina önsknings uppfyllda blir enformigt. En vacker dag tar den unga flickan sitt parti, hon lemna salongsdamens ställning för att bli den verksamma kvinnan, hon tar ett djärft steg, ty hon vill verksamhet och önskar göra nytta.

Finns bland Iduns läsarinnor någon sådan ung dam — och det torde finnas många — är deras historia troligen ganska jämförlig med fröken Sandströms. Lyckan för henne ville dock, att hon egde ett hem, som gynnade hennes sträfvanden. Det är hennes barndomshem, men ej hennes föräldrahem. Då fadern dog 1858, var Anna Sandström, som är född 1854 den 3 september, blott fyra år gammal och upptogs då af moderns släktingar, öfverste Hagberg och hans syster fröken Hagberg. När fröken Sandström utgaf sin broschyr, kunde hon påräkna det materiella stödet här, och strax efter broschyren »Realism i undervisningen», som utkom 1882, påbörjades det ännu fortgående tidskriftsföretaget Verdandi, som börjades maj 1883, och icke långt därefter grundlade fröken Sandström sin på hennes egna principer fotade skola, hvars början tillhör hösten 1883.

Det var en hel liten roman, som utspann sig kring det anonyma utgifvandet af »Realism i undervisningen». Iugen misstänkte den rätta, ej ens hennes närmare bekanta. Tänk, hvilken hjärtklappning för en ung dam, att höra ntlysas, att det en viss dag skall bli

diskussionsmöte i hennes egen skola om den bok, hon själf författat! Och hvilka marter att sitta där som åhörarinna och ej våga blanda sig i diskussionen och ofta få höra rätt närgående anmärkningar! Där satt en gammal grånad rektor och förklarade ironiskt att, enligt Uffes metod, borde man gå upp själf och räkna alprosorna på Sankt Gott-hard — och hon fick ej svara. En annan gång går hon bredvid en lektor, som är stor beundrare af boken, utan att veta hvem som författat den, och bemålte lektor vänder sig mot henne, sägande: »Vet fröken, hvad jag nu är säker på: det är en präktig *pappa*, som har skrivit boken, det slår ej fel.» Den, som troget stod vid hennes sida under denna tid, var fröken Runqvist, det var hon, som på södra skolan samlade kring sig sakens vänner, förde ordet och talade omkull både pappor och mammor. Bland äfventyr från dessa dagar af ifrigt omvändelsenit må också nämnas det tillfälle, då en ung lärarinna af fröken Runqvists vänner plötsligt fick en inspiration och menande utbrast: »Ah, jag förstår, hvem Uffe är, men jag skall ej för-råda hemligheten.» Och fröken Runqvist försökte förgäfvat öfvertyga den unga damen, att det ej var någon »han», en han med citationstecken, som var den sannskyldige.

Sedan den tiden, då grunden lades, har verket gått framåt. Icke blott som skol-föreståndarinna utan äfven som flitig författarinna i tidskriften Verdandi har Uffe tilllämpat, stadgat och utvecklat sina idéer. Det brukar elakt sägas om våra skolmän, att alla gå de och bära på ett manuskript till lärobok i bröstfickan. Tyvärr utgör fröken Sandström ett undantag härifrån. Det är dock att hoppas, att tid och krafter skola räcka till, att hon kan ge vår skolorgdom, hvad den så väl behöfver, en handbok för historiska studier, som verkligen vore saftigt skildrande och utförligt berättade.

Hellen Lindgren.

Förbi.

Vårt svenska språk finnes ett litet ord, som vi i allmänhet ringakta alltför mycket, men hvilket har en så allvarlig och djup betydelse, att vi snarare borde ofta stanna inför detsamma i högtidligt begrundande.

Det lilla ordet betecknar för oss hvarje smärta, som plågat oss, hvarje glädje vi njutit, hvarje felsteg vi gjort, såsom något framfaret, hvilket ej mera *skall* och *kan* komma åter, ej mera göras om. Absolut avslutande står det emellan oss och det lif, som ligger bakom oss — ett lif, som vi kanske i mångt och mycket skulle vilja lefva om, nu då vi på afstånd kunna se det i stort — ej längre skymdt af stundens detaljer. Det uppmäter vår såväl andliga som kroppsliga tillvaro i helt små momenter — det är pendeln i vårt lufs, som vid hvarje pulsslag knäpper sitt obevekliga: förbi, förbi!

Hafva vi någonsin tänkt på, hvilken ingripande betydelse det ligger i det lilla ordet?

I en stund af lättsinne begå vi en handling, som vi vid ett annat tillfälle, när vi kommit till besinning, själfva fördöma och skulle vilja ha ogjord. Omöjligt! Den ligger redan bakom oss som en mörk fläck, hvilken vi af oss själfva ej kunna utplåna. Vi kunna utsträcka vår hand för att rädda en medmänniska från fall; vi tveka, vi ha ej för stunden det rätta hjärtelaget. Men samvetet vaknar, och vi se oss om efter den stapplande. För sent! Den rätta stunden har gått förbi och kommer aldrig åter.

Är efter år kunna ibland gå förbi, utan att vi stanna och se oss tillbaka. Framtiden ligger ännu ljus framför oss, lifvet har ännu så mycket luft och glädte att bjuda på. Vi äro som förtrollade och sova — likasom prinsessan i sagan — bland rosor. Deras doft slår oss åt hufvudet, och vi slumra in allt djupare och djupare.

Så kommer någonting störande utifrån eller, måhända, inifrån. Kanske stå vi inför någon stor och ingripande tilldragelse i vårt lif. Vi ruskas upp ur dvalan och börja att se oss omkring.

Är det möjligt, att allt detta, som nu ligger bakom oss, gått oss förbi, medan vi sovto? Hvilka välsignelserika insatser i vårt nu så tomma lif hade ej allt detta kunnat göra, om vi tagit vara därpå.

Den trofaste vännen, som tillvinkar oss ett sista farväl, och efter hvilken vi nu fåfängt sträcka våra armar. Alla dessa tillfällen att uppfostra och förädla vår ande. Alla dessa portar, genom hvilka det himmelska ljuset strålat ut, och hvilka vi sofande gått förbi. Allt detta och mycket mera hafva vi lemnat obeaktadt och nu är det för alltid förbi.

icke kunna vi lefva om vårt lif och icke få tillbaka, hvad vi förlorat, men vi kunna stanna och besinna oss, och vi kunna åter gå framåt med allvarlig föresats, att ej mera komma det lilla ordet »förbi» att som en vemodig dödssång ringa i våra öron.

Sophie Linde.

En weddingtrip.

Skiss af Ebba Lundstedt.

Prisbelönt vid Iduns stora pristäffing.

På första lysningsdagen hade farbror Otto kommit fram till den lyckliga fästman och på sitt rättframma, ogenerade sätt stuckit två »femhundredalappar» i hennes hand med uttrycklig tillsägelse, att de skulle användas till »en liten bröllopsripp». Den unga damen gjorde stora ögon. En bröllopsresa var något, som hörde till hennes djärfva fantasier före förlofningen; efter den visste hon nog, att en fattig löjtnant ej har råd att bestå sig och sin utkorade en dylik lyx, synnerligast som den nästan gått åt till utstyrseln och bröllopet. Visserligen var hennes löjtnant en *ovanlig* löjtnant, en äkta svensk kärnkarl, en praktisk människa, som föraktade att använda sin ledighet från tjänsten till att idka den jämförelsevis lätta sysselsättningen att ligga på en soffa och vrida sina mustascher och i stället föredrog den vida mer ansträngande befattningen af agent för ett liförsäkringsbolag — men i alla hän-

delse voro inkomsterna ej öfverdådiga, och dessutom måste man ju tänka på framtiden. Således visste hon, att deras bröllopsresa skulle komma att inskränka sig till den fyra timmars långa järnvägsresan från hennes forna till hennes nya hem. Och nu kommer plötsligt den hedersgubben farbror Otto och låter i en blink alla Europas sevärdheter vifta förbi hennes fantasi, under det han låter de mystiska lapparne, som förmå göra drömmar till verklighet, vifta förbi hennes ögon. I egenskap af tillkommande praktisk och hushållsaktig fru ansåg hon sig naturligtvis böra göra några förståndiga invändningar, men var i själfva verket högst belåten öfver, att de förfelade sin verkan. Gubben förklarade bestämdt: »Ni ska' resa och därmed punktum!» Och därvid blef det.

Att de skulle *resa* var således en afgjord sak; men hvart? Den unga frun svärmade för Italien och Rivieran, den äkte mannen däremot för Paris; båda slutade med att gifva vika, den ene för den andra, och så stod man i alla fall på samma punkt. Tills vidare bestämdes, att de skulle styra kosan till Göteborg för att besöka en kusin och barndomsvän till löjtnanten, lektor Gustaf Helmer. De båda kusinerna, som voro uppfostrade tillsammans och hvarandra varmt tillgifna, hade ej råkats sedan lektor Helmers bröllop för åtta år sedan. Tråkigt nog hade denne ej kunnat infinna sig på kusinens bröllop, emedan han varit hindrad af den samtidigt inträffande studentexamen. Nu var det därför med så mycket större glädje man å omse sidor emotsåg det väntade sammanträffandet. Från lektorn hade såsom svar å löjtnantens bref några dagar före bröllopet ankommit följande:

»Hedersbror!

Min hustru och jag hjärtligt glada öfver att få emottaga eder i vårt enkla hem! (Hvilket jag hoppas du visste förut!) Min Maria talar med förtjusning om att få göra Ellens bekantskap, hon är redan aldeles betagen i hennes porträtt (detta naiva tillägg får du skriva på min hustrus räkning!), och hon har högtidligen förklarat, att du hädanefter får en svår medtäflare om hennes kärlek i din egen hustru. Hoppas, att ni nu gifva eder ro att stanna här någon tid, fastän vi ej ha annat nöje att erbjuda er än vårt — jag vågar icke säga angenäma — sällskap. Käre, gamle vän, hvad jag gläder mig åt att få upplifva minnena från den gamla goda tiden! Jag tänker dessa dagar riktigt »slå mig lös»; det blir mina ferier, ty sedan blir jag upptagen hela sommaren af ett tämligen drygt öfversättningsarbete, som måste vara färdigt innan höstterminens början. Telefonera eller skrif och underrätta, med hvilket tåg ni komma! Hjärtliga hälsningar till dig och din hustru från oss samtliga, småttingarne icke förglömmas! Välkomna!

Vännen Gustaf Helmer.

P. S. Min hustru känner sig storliga bekymrad, öfver att hon, till följd af vissa omständigheter, ej kan visa sig i sin fördelaktigaste dager. Det kvinnliga koketteriet, min bror!»

* * *

I de nygiftas lilla hem trippade fru Ellen fram och tillbaka mellan den tämligen stora koffert, som skulle utgöra hennes packning för resan, och den vida mindre, som skulle inrymma hennes gemåls mera blygsamma effekter. Man kunde tydligen märka, att det var ett synnerligen maktpåliggande arbete hon åtagit sig, ty hon såg ofantligt viktigt ut, när hon, med minen hos en konstnare, som bedömer

en tafsa, pröfvande lät sina blickar öfverfara två klädningar, en grön och en sandfärgad, som lågo utbredda på soffan. En af dem måste lemnas hemma — det var ett bedröfligt faktum — men hvilken? Den gröna var vackrare, den sandfärgade mera modern. Om hon skulle försöka att få ned den ena i Karls koffert. I hennes lågo sakerna packade som tredje klassens passagerare på en emigrantbåt. Det var en idé! Och så gnolade hon på kupletterna ur »Stabstrumpetaren»: »När se'n jag fullväxt var och långa kjolar bar» — det går ju förträffligt! — »då var det slut med lek och kyssar, spratt och» . . . aj, aj, aj, min teaterkikare, den höll jag på att glömma! Om vi möjligen komma till Paris. . . »tills Kalle se jag fick i militäriskt skick, ty då blef långa karl'n mitt lilla lindebarn.» Se så där, ja, då skulle det vara färdigt nu! Jag måste verkligen säga, att jag varit *ganska* kvick.» Och så gnolade hon igen: »Då händer det väl så, som oftast det plär gå, man vinner på bazarn. . .»

»Ett litet lindebarn,» ifyllde en kraftig basröst.

»Usch, var det du, Karl! Hvad du skrämde mig!»

»Hör du, hvad är det på för bazar, man köper dylika lyxartiklar?» Han drog henne retsamt i den lilla locken bakom örat.

»Låt mig vara, Karl, jag har *verkligen* inte tid,» muttrade hon och retirerade ut i köket.

* * *

Tåget hade stannat på perrongen, löjtnant Helmer stod just i begrepp att hjälpa ned sin hustru, då han hörde Gustaf Helmers välbekanta stämma: »Välkomna, kära vänner. Jag började nästan frukta, att ni inte voro med, eftersom jag inte såg till er!» Karl vände sig om. Var denne allvarsamme man med de sjukliga dragen hans barndomsvän, den muntre Gustaf Helmer? Han häpnade öfver den förändring kusinens utseende undergått. I ett ögonblick stod det klart för honom, att det var näringsbekymmer, som ristat dessa fåror i hans drag och ur dem utplånat den forna glädtheten. Han visste, att vännen hade haft det, som man säger, »smått», ty en stor del af hans lön gick åt att betala gamla skulder från universitetstiden; men Gustaf hade i sina bref sällan talat om sina penningbekymmer, förmodligen för att ej bedröfva kusinen, då han visste, att denne skulle plågas af att veta sig oförmögen att bistå honom.

»Du känner inte igen mig?» sade lektor Helmer, vemodigt småleende. »Nej, nej, jag har nog förändrat mig, sedan vi träffades. Dessutom låg jag svårt sjuk i blindtarm inflammation i våras, och jag har aldrig repat mig sedan dess.»

Karl presenterade sin hustru. »Karl har så mycket talat om lektor Helmer, att det nästan förefaller mig, som om vi vore gamla bekanta,» sade Ellen.

»Jaså, brukar han tala om mig?» Hans ögon lyst. »Då har han väl tygat till mig, kan jag tro?»

»Nej, han har sagt så mycket vackra saker om er, att jag fått en oerhörd respekt för edra fullkomligheter,» svarade Ellen, liksom tvekande, om hon vågade skämta med honom.

Helmer smålog hjärtligt. »Nej, nu måste vi skynda oss hem, innan steken bränns vid! Min hustru skulle aldrig förlåta mig, om fru Ellen finge en dålig tanke om hennes skicklighet i kokkonsten.» De stego i en droska, som skulle föra dem till Helmers bostad. »Bor du långt bort?» frågade Karl.

»Halfvägs till Rom, käre bror. Apropos, ni fundera ju på att resa till Italien?»

»Eller Paris,» skyndade sig Ellen att infalla.

»Det måtte vara härligt att resa,» sade lektorn med en halfsuck. Karl teg. Han kände sig pinsamt berörd.

»Nå du, Rydén, som fått platsen efter Bergström!» utropade lektorn plötsligt, hvarpå herrarne fördjupade sig i ett samtal om saker, som gemensamt intresserade dem.

* * *

Lektor Helmers bebodde en våning om fyra rum tre trappor upp på —gatan. Rummen voro små och mycket enkelt möblerade, men öfver det hela hvilade en prägel af smak och ordningssinne, som gjorde ett behagligt intryck. Fru Maria var en liten kvinna med ett blekt, något sorgbundet ansikte och vackra, bruna ögon. Hon föreföll till en början litet tyst och tillbakadragen, men snart rycktes hon med i samtalet, och Ellen märkte, att hon, trots sitt blygsamma uppträdande, var i besittning af en ingalunda vanlig bildning.

Eftermiddagen förföt under förtroligt samtal. Ellen kände sig genast dragen till Maria, och denna å sin sida tyckte mycket om Ellens hurtiga och öppenjärtiga sätt. Ehuru fru Helmer ogärna talade om sina sorger, förstod dock Ellen af ett och annat yttrande, att de båda makarnas åttaåriga äktenskap varit en följd af bekymmer och umbäranden. Maria talade om sin man nästan med hänyckning.

»Ingen kan vara tillsammans med honom, utan att beundra honom,» sade hon med rörande naivitet.

Efter kvällsvarden gingo herrarne in i lektorns rum, Maria hade något att bestyra i köket, och Ellen blef en stund lemnad ensam med äldste sonen, den sjuårige Rolf, ett stillsamt och brådmoget barn med moderns mörka ögon. Han satt en stund tyst och såg på Ellen; därpå utbrast han plötsligt: »Hvad tant ser glad ut! Brukar tant aldrig gråta?»

»Åhjo, det händer nog, käre Rolf.»

»Min mamma hon gråter ibland, men inte när pappa ser det, för då blir pappa ledsen.»

»Var pappa mycket sjuk i våras?» frågade Ellen.

»Ja, doktorn trodde, han skulle dö, men det ville inte Gud, och så blef pappa bättre, men mamma är så rädd, att han skall bli sjuk igen, för han sitter jämt oppe om nätterna och skrifer, fast doktorn har sagt, att han inte får det. Doktorn har sagt, att han måste vara på landet; men det kostar så mycket, ser tant. Brukar tant bo på landet?»

»Ja, jag är uppfödd på landet.»

Rolf såg nästan beundrande på tanten från landet. »Det måtte vara lifvadt att bo på landet,» sade han långsamt och såg fundersamt ut. Ellen kände liksom ett styng i hjärtat. Det var samma tonfall, som när fadren sagt: »Det måtte vara härligt att resa.»

»Jag tror Rolf riktigt slagit upp sin språklåda för tant Ellen,» sade modern, som just nu inkom. »Nu är det tid för gunstig herrn att gå till sängs.» Rolf tog godnatt och gick, och Ellen följde snart hans exempel.

* * *

När löjtnant Helmer två timmar därefter kom in till sin hustru, låg hon ännu vaken.

»Sofver du inte än?» frågade han förvånad.

»Nej, jag kan inte sova,» svarade hon sakta.

Hon märkte, att mannen såg allvarsamt och nedslagen ut. »Hvarför är du ledsen?»

»Gösta och jag hafva språkat om ett och annat,» svarade han undvikande.

»Vet du, Karl, nu har jag helt och hållet förlorat lusten för den där utrikes resan!» utropade hon plötsligt. »Jag blir förargad, bara jag tänker på den.»

»Hvad nu då?»

»Jo, när jag tänker på Gösta och Maria, som få sträfva dag ut och dag in och ändå inte ha råd att förskaffa sig ett så ringa nöje som att få komma ut på landet en vecka under sommaren, så tycker jag, att det är riktigt syndigt, att vi ska' kasta bort så mycket pengar på ett onödigt nöje,» snyftade hon. »Jag kan inte resa, Karl; jag skulle inte ha någon ro på hela resan.»

»Men, min egen älskling, om vi också stanna hemma, så blir det ju inte bättre för det?»

»Jo, det blir det visst, för ser du, nu har jag beslutat, att Helmer ska' ha de där gamla pengarne. Jag blir inte lugo, förrän jag blir af med dem.»

»Ellen, du är en krona bland hustrur,» sade Helmer röd. »Men hvad skall farbror Otto säga?»

»Honom åta'r jag mig. Han är förtjust i all, hvad jag gör,» svarade hon med själfkänsla.

»Men jag är rädd, att Gösta kommer att göra svårigheter. Han är så ömtålig,» sade löjtnanten tvekande.

»Nej, nu skall du få höra, jag har tänkt ut det så bra. I morgon reser du ut till skärgården och där hyr du en liten villa eller fiskarstuga eller någonting annat 'beboeligt', och så säger du åt Gösta, att vi ändrat oss, och att vi föredraga att andas hafsluft framför att flacka omkring på ett järnvägståg. Men vi tycka naturligtvis, att det är afskyvärdt att bo därute ensamma, hvarför du föreslår dem att flytta till oss öfver sommaren; vi ha ju rum till öfverlopps, och dessutom vore det så utmärkt bra, om jag finge låna deras jungfru, förstår du. När vi sedan måste hem för vår tjänstgöring, så kunna de ju stanna kvar, eftersom vi i alla fall hyrt för hela sommaren. Och sedan hade jag tänkt, att det som blir öfver af pengarne kan jag ge som faddergåfva åt den lilla väntade. Då kan det ju ej vara sårande att taga emot, eller hur?»

Karls enda svar var en kyss.

Ellens plan lyckades fullständigt. Hon hade den tillfredsställelsen att se Gösta så småningom återvinna helsa och krafter, och Marias tacksamhet var hennes belöning och en rik ersättning för den inställda resan. En dag efter deras hemkomst från vestkusten kom en af Karls kamrater på besök.

»Nå, ni ha väl varit både i Rom och Jerusalem?» frågade han.

»Vi voro på väg, men vi kommo inte längre än till S—ön,» svarade Karl.

»Har ni inte varit utrikes?» sade löjtnant K. förvånad.

»Nej, min hustru gjorde slut på alla våra respengar på en basar,» fortsatte löjtnant Helmer hemlighetsfullt.

»Gyckelmakare!»

»Rena allvaret, bästa bror. Fråga henne själf. Dyrt var det — men så vann hon också högsta vinsten,» sade han innerligt och slog armen om sin hustrus lif.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

Julklappar.

Vid den stora högtid, som nu tillstundar, förekommer det vackra bruket, att man gifver hvarandra gåfvor såsom, jag älskar att tro det, en påminnelse om den största af alla Guds gåfvor till oss människobarn — Kristus, vår frälsare. Om nu både gifvaren och den, som mottager gåfvan, ginge ut från denna åsikt, hur olika blefve icke då allas sinnesstämning! Med hvilken glädje skulle man icke gifva och med hvilken tacksamhet mottaga t. o. m. den enklaste gåfva!

Tyvär! har dock denna sköna sedvänja uratadt till blott ett tomt bruk, som för de flesta icke eger någon djupare betydelse. I sanning en sorglig erfarenhet, då man betänker, hur mycken tid och omsorg man oftast använder vid anskaffandet och förfärdigandet af dessa julgåfvor! Underligt vore emellertid, om icke tanken hos en eller annan därvid dock någon gång skulle taga den rätta riktningen!

Den, som ämnar bortgifva julgåfvor, bör i första rummet beräkna, hur stor summa han eller hon har tillfälle att afsätta därtill, att icke utgifterna genom en mängd obetänksamma inköp komma att öfverskrida tillgångarna. Det är visserligen vackert att gifva, men det är icke dess mindre en oafvislig plikt att göra sig reda för, hvad man har råd till eller icke, att man icke i stället för att glädja och gagna skadar sig själf och andra. Man kan ju, om man så vill, hafva i beredskap så att säga en reservfond af 5, 10, 20 kr. eller därtöfver, naturligtvis i öfverensstämmelse med den först afsatta summan, om denna ej skulle förslå. Utöfver detta tillskott skall man dock fast besluta att icke gå, hvilka lockande eller bedärande saker af allehanda slag man än kan få skåda, tydligen utställda och ordnade på det mest i ögonen fallande sätt för att snärja en köplysten allmänhet.

När man hunnit därhän, att man har julklappssumman gifven, bör man efter bästa förstånd och om så behöfves i samråd med andra söka anskaffa julgåfvor efter hvars och ens olika smak och behof. Ja, äfvenledes efter hvars och ens olika förmögenhetsvilkor och ställning i samhället, ty hvad som kan vara lämpligt för personer med större inkomster, vidsträcktare umgänge, komfortablare hem etc. blir ovilkorligen i högsta grad olämpligt i en familj med mindre tillgångar och mera obemärkt ställning i samhället. Skulle man, hvilket alltför väl är troligt, synnerligast för stadsbon, frapperas af något »extra fint» i hvad genre det vara må, bör man ej köpa det genast, utan ålägga sig betänketid, om än aldrig så kort, man kunde eljes blifva ångerköpt; ett ögonblickligt tycke förgår ju vanligen så snart!

Såsom ledning vid bestämmandet af julpresenter, de må nu köpas eller förfärdigas i hemmet, kan man begagna sig af s. k. »julklappslistor», d. v. s. hvar och en lemnar en förteckning på hvad han önskar sig, och gifvaren har att utvälja, det han finner lämpligast och förenligast med sin kassa. Detta är ovedersägligen ganska praktiskt, ty ofta ser man personer gå från butik till butik, obeslutsamma och villrådiga om hvad de skola köpa; och ofta låta de till sist slumpen bestämma, göra de mest okloka och besatta inköp till föga fromma och glädje.

Må vi blott vara anspråkslösa i våra önskingar och icke genom oförståndiga och öfverdrifna fordringar framkalla bekymmer för den, som skall anskaffa det som ästundas! Den bestämda summan visar sig t. ex. otillräcklig,

men hellre än att en eller annans förväntningar skola besvikas, anskaffar familjefadern erforderliga medel, kanske dock på bekostnad af sin julefrid i världsligt afseende, ty ingen annan utväg än skuldsättning stod honom till buds. Och, hvem vet, kanske första steget därvid togs mot framtida obestånd! Hvad som dock utan öfverdrift kan påstås är, att skuldsättning *alltid* medför bekymmer, trassel och oreda. Må vi därför vara nöjda äfven med mindre dyrbara gåfvor, hvilka kunna gifvas med glad hjärta och lätt sinne, icke inleda våra närmaste i frestelse att gå längre, än hvad rätt och skäligt är, hvarigenom vi åsamka oss en svår skuld, som kanske sent eller aldrig kan gäldas!

Personer med mindre tillgångar böra akta sig för att köpa en *mängd* billiga, snart sagdt onyttiga presenter, nyheter för dagen, som kanske rätt snart ställas undan för att icke »stå och skräpa». Hvad har egentligen nyttan eller glädjen varit med allt detta? Nej, köp hellre helt enkelt ett vackert, praktiskt förkläde (icke ett sådant af idel sidenband och spetsar, som inom kort ser, förlåt mig, trasgrannt ut), ett par strumpor, vantar, handskar, en ylletroja eller något dylikt. Den, som ej föredrager en sådan verkliga nyttig gåfva framför t. ex. billiga simpla solfjädrar, medaljonger, armband, kedjor och annat sådant i samma stil, är bra oförståndig. Skulle familjen bestå af många medlemmar — hvarför icke då hellre slå ihop julpengarne, om sådant låter sig göra, och köpa en eller ett par reela saker till hvar och en, i stället för att hvarje medlem kommer med ett helt fång småsaker att dela ut? Äldre personer böra väl ej som barnen af oförstånd se på mängden af julgåfvorna, utan på dessas praktiska värde.

Hur mycket talas och skrives ej om och mot nutidens ungdom, hur fordrande, hur bortskämd den är — men hvar söka roten och upphovet om ej i föräldrasvaghet, i föräldrafångenskap? Och den ådagalägges ej minst vid valet af julgåfvorna. Hvarje far, hvarje mor, ja, alla vilja ju så gärna glädja de små, men må det blott ske med urskilning! Föräldrar finnas, som icke kunna neka sina små någonting; önskningsar, som knappt kunna uttalas, skola uppfyllas, *deras* barn skola ha fullt ut lika dyrbara julgåfvor som andras, utan afseende på olika tillgångar. Här borde modern vara förståndig och ej genom svaghet och eftergifvenhet lägga grunden till framtida bekymmer, ty barnens anspråk skola med all säkerhet stegras år från år. De kära små förstå ju ej faran, det är ju självklart, men föräldrarna böra göra det och med förstånd förebygga ett farligt ondt, som i annat fall förr eller senare blir slutföljden och både deras och barnens straff, nämligen oförnöjsamhet och otack.

Man kan med all säkerhet lika väl glädja ett barn med en gåfva, som kostar 1 à 2 kr., som med en till 10 kr:s värde, blott det icke från skallarans period blifvit bortskämdt med dyrbara leksaker och lyx i den vägen, ty då kanske det kan falla sig rätt svårt vid ett senare skede att med t. ex. ett förkläde eller med ett par af mamma själf stickade strumpor tillfredsställa en dylik liten en. Barn böra ock vänjas till att icke blott gifva, där de kunna hafva utsikt till gengäfvor, utan äfven där ett utbyte ej kan ifrågakomma, emedan frön till självviskhet och beräkning så lätt kunna rotfästa sig och spira upp.

Vårt tjänstfolk böra vi framför allt gifva starka, nyttiga saker och aldrig för egen bekvämlighets skull gifva penningar, där vi hafva ringaste aning om, att dessa ej rätt och väl användas. En sparbanksbok med en fem- eller

tiokrona som grundplåt bör vara en välkommen julgåfva för en tjänare.

Må vi ej heller i vår själfviska äflan för våra närmaste och i omsorgen om vårt eget hem glömma de fattiga, de sjuke och nödlidande, som behöfva tröst och hjälp! Må vi, såvidt möjligt är, sprida glädje i någon hydda, i något hjärta, ihågkommande Kristi egna ord till oss: »Det I hafven gjort den ringaste, det hafven I ock gjort mig.»

Och till sist låtom oss alla, stora och små, gamla och unga, komma öfverens om att med tacksamma hjärtan mottaga, hvad kärlek, vänskap eller erkänsla låta komma på vår lott, samt göra hvad vi kunna, för att glädje och frid må mötas i allas våra hem!

Frida N. N.

Ett stort godt.

Det var i flyttningsveckan. Kommissionskontoren voro fullpackade af tjänstesökande utaf nära nog alla åldrar. De stodo packade i ingångarna; och ända ut på gatan sträckte sig en kö af dem, som ej i tid infunnit sig och fått plats därinne i mottagningsrummet. Män och kvinnor om hvarannat. Mustigt skämt hördes, råa knuffar utdelades. Skratt, som skulle ljuda muntert, men som ofta lät som ett ångestskri.

Natten tillstundade. Ännu inga antagliga platser!

Hvad blef det af dem alla dessa unga, helst kvinnor från landet, så hjälplösa med ringa eller inga medel till förlängdt uppehälle i en stad, där allt var dem främmande, där de ej möttes af en hjälpsam, oegennyttig hand, som skulle kunna hålla dem tillbaka från alla de lurande, rofgiriga grepp, som redan sträcktes emot dem — och med visshet skulle draga många af dem nedåt!

Så har det gått år ifrån år. Unga friska oförderfvade kvinnor ha tanklöst gifvit sig upp till hufvudstaden eller andra städer, och få af dem äro de, som ej, de flesta af oerfarenhet, åtminstone *smuddat* vid lasten.

Men på senare år har en möjlighet till ett bättre förhållande inträdt.

Det var under flyttningsveckan i år.

I en ljus, varm, hemtreflig och rymlig lokal satt en samling, skenbarligen unga främlingar från landsorten. De åhörde ett föredrag — en enkel beskrifning på de faror och frestelser, som i en stad möta den med dess förhållanden obekante. Talet bestod af praktiska vinkar och underrättelser, af uppmaning till mod, hopp och förtröstan. Af råd om ekonomisk hjälp för dem, som önskade återvända till mången gång obetänksamt lemnade hem.

Unga flickor ur mera lyckligt lottade klasser serverade sedan vänligt och glad kaffe och gjorde sig samtalsvis underrättade om de tjänstesökandes förhållanden och fordringar.

Det var i det nya vackra hemmet för »Kristliga föreningen af unga kvinnor», centralt, fritt och sundt beläget i ena hörnvånningen invid Berzelii park, Arsenalsgatan 2. Ofvannämnda gren af föreningens verksamhet var den, som under nämnda vecka var mest tagen i anspråk.

Men föreningen verkar med stor framgång äfven på många andra områden. Den står i samband med *hela världen* och har ett gemensamt igenkänningstecken — här i Sverige dessutom ett, uteslutande svenskt.

Kvinnor, som lemna landet och i främmande världsdelar eller länder söka sin lycka, erhålla rekommendationer till föreningar med hvilka »K. F. U. K.» står i skriftlig förbindelse, och ega utlänningar samma förmån i vårt land.

Hvarje afton kl. mellan 6 och 9 är det varma, upplysta hemmet redo att emottaga de flickor, hvilka, i saknad af egna hem, längta efter en plats, där de, med sina arbeten, under åhörande af god fångslande lektyr eller samtal och någon gång musik finna afledning för ett »utelif», som verkar enerverande och förslöande, då det blifvit till vana. Här erhålla de äfven på kvällen för en afgift af 10 öre sitt te.

Vissa dagar i månaden äro anslagna till *literära samkväm*, andra till *musikaftnar*, vid hvilka ganska framstående förmågor stundom låta höra sig.

Bönemöten, ega äfven rum, i hvilka de, som hafva sin håg riktad däråt, få deltaga.

Hvarje vecka sammanträder den sy- eller arbetsförening, hvars arbetsinkomst vid försäljning tillfaller föreningen.

Rörande och vacker är den s. k. »blomstermissionen», bestående af unga damer, hvilka hvarje söndag mellan 1—2 samlas i föreningens lokal, dit de medhafva, eller därifrån de föra med sig de blommor, som i sjukhemmen äro så ifrigt efterlängade.

Till »Grubbens Gärde» sträcka de oftast sina vandringar. De gamla eller sjuka där lefva sitt tunga ensliga lif, i hvilket åsynen af de unga flickorna med sin kärleksfulla blomstergård utgör veckans ljuspunkt.

Inskrifven medlem erlägger en årsavgift af tre kr. och eger då tillgång till alla omnämnda afdelningar äfvensom till de *språkkurser*, tillsvidare i engelska, som af föreningen äro anordnade.

Denna omfattande förening, hvilken endast under fem år existerat i Sverige, har, såsom så mycket annat stort och andligt godt, uppkommit i England, där den redan år 1855 bildades af den lika så inflytelserika som varmhjärtade lady Kinnaird.

Vår på sitt område lika nitiska och offervilliga fru Andersson-Meijerhelm reste för några år sedan ut för att på nära håll lära känna det storartade företaget, hvilket sedan genom hennes outröttliga bemödanden vunnit insteg och tillkämpat sig en allt mera fast och aktad ställning i vårt fädernesland, hvars medlemmar, när de en gång få ögonen öppna för något stort moraliskt godt, som på samma gång eger mycken praktisk betydelse, förvisso skola vara redobogna att, hvar och en i sin stad, hjälpa och understödja.

I landsorten böra isynnerhet prester, husmödrar och personer, som kunna »nä» utflyttande ungdom, lära dessa att finna vägen till »K. F. U. K.», som har filialafdelningar i flere af våra svenska städer, där de blifva hjärtligt emottagna och omfattade, där de sedan kunna ingå som »gäster» och därvid den första tiden komma i åtnjutande af alla ofvannämnda förmåner för att sedan, när de blifvit hemmastadda, om de så önska, kvarstå som årsmedlemmar.

Laura Fitinghoff.

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Iduns julklappsbazar.

(Forts.)

VII. **Brickhållare i form af ett staffli.** (Gåfva till mamma af bror och syster). Ett enkelt trästaffli af 160 cm. höjd, som målas, siras med sniderier eller på annat sätt prydes, utgör grundställningen. Framtill, på en höjd af 60 cm. från golvet, vidfästes en tvärslä, af 1½ cm. tjocklek och 8 cm. bredd, på hvilken brickorna komma att hvila. Nu göres af oblekt linne, javastramalj eller dylikt, en fyrkant af tvärsläns längd och så bred som största brickan. Antingen öfverbroderas hela ytan med kantbroderi och midtelparti eller och med endast kantbroderi. I det senare fallet förfärdigas af samma material två band af 7 à 8 cm. bredd och långa som den tomma ytan mellan kantbroderierna, tvärs öfver räknadt, hvarefter banden upptill och nedtill fastgöras på ett afstånd ifrån hvarandra af cirka 20 cm. Denna behållare göres för att däri bevara någon liten, finare bricka. Den stora fyrkanten fodras, förses med snöre i kanten samt upptill med 2 ögglor, med hvilka väskan fastknäppes på motsvarande knappar eller krokar på staffliet. Nertill fastgöres väskans kant med möbelstift vid tvärsläns ytterkant.

Kaima.

*

VIII. **Ett dockhem.** (Att förfärdigas af en eller flere gossar omkring 12 år och att skänkas till en yngre syster.) En aflång papp- eller helst träask, cirka 50 cm. hög, anskaffas. Locket tages bort, och lådan lägges på ena långsidan. Denna bildar då golf till dockhuset. Af locket sägar man af en 19 cm. lång och 29 cm. bred bit (som således är nästan lika stor som en kort-sida), och med detta stycke delar man lådan i två rum. Men innan denna vägg fastlimmas, sågas med löfsåg en öppning, lagom stor till dörr mitt på skifvan.

Dessutom sågas på bakväggen till huset, 8 cm. från hvardera kortväggen och 8 cm. från golvet, tvänne öppningar, 17 cm. höga och 8 cm. breda. De skola bli fönster. Glas, som alldeles passar in, får man för några öre hos glasmästarn. Vid festsättandet af rutorna tillgås sålunda: Man tilljer först 4 tunna träribbor 1 cm. breda, 19 cm. långa, och sedan 8 lika breda men endast 4 cm. i längd. Två af de långa och 4 af de korta hvitmålas (eller kritis) och limmas sedan fast på glaset som fönsterkors, dock så att 1 cm. af ribborna blir öfver på alla sidor af glaset. När detta torkat, strykes lim på de öfver-skjutande delarne af ribborna, och glaset passas in i sin öppning, då ribborna naturligtvis fästa vid väggen. De omålade ribborna fästas på liknande sätt på andra sidan af glaset.

Därefter hvitmålas taket eller öfverklistras med glansigt hvitt papper. Väggarne tapetseras med småblommigt kulört papper, och öfverst vid taket limmas en smal remsa guld-papper. Kakelugnar gör man af visitkortkartong på så sätt, att man klipper däraf ett stycke 30 cm. långt och 10 cm. bredt. På båda långsidorna viker man in 1 cm. Detsamma med ena kortsidan, men här gör man några små klipp i invikningen, ty sist böjer man kartongen i form af en half cylinder och inpassar den i hörnet vid skiljeväggen. Kortsidans invikning limmas fast vid golvet och långsidornas vid väggarna. Till kakelugnsluckor klipper man 2 små bitar guld-papper, och limmar dem lagom högt upp på kakelugnen.

Till snedtak på huset användes någorlunda styf papp. Ett stycke skäres 70 cm. långt och 30 cm. bredt och vikes på midten af långsidan. Därefter fastlimmas det så, att den öppna sidan af lådan blir en gavel. Låt 5 cm. af pappklaket skjuta öfver lådans kant på hvar sida.

Till bakvägg på vinden sågas och inpassas en bit trä, eller också skäres den af papp, och där insättes en liten fönsterruta på ofvan nämnda sätt.

Möbler af lagom storlek löfsågas af gossarne och betsas med valnötsets och fernissas. Det ena rummet inredes till förmak, det andra till sängkammare och af vinden blir kök.

Ber man sen mamma eller stora syster riktigt vackert, så hjälper hon bestämdt till med att spika på mattor, hänga upp gardiner för fönster och dörrar, stoppa möblerna och först och främst skaffa några passande dockor, helst de minsta lilleputterna.

Utanpå målas huset grönt, blått eller rödt, som man vill. På taket utritas tegel och rödmålas. Skorsten och takrännor kunna lätt göras på egen hand, och så är dockhemmet färdigt att lackas in och hemtas af julbocken!

Tänk, hvad syster skall bli glad! *Målarkladd.*

IX. **Vackra blomsterställ kunna förfärdigas utaf ank- eller hönsägg.** Fyra ägg utblåsas, och de öfre topparne afklippas varligt litet om sender, tills hålen bli runda, kanterna jämna och ungefär en tredjedel af äggens höjd bortklippts. Sedan de torkat, målas de invändigt t. ex. med röd oljefärg. Utvändigt kunna de bibehålla sin naturliga färg med en liten tuschritning eller blombukett på ena sidan; den öfre kanten bestrykes med guldbrons. Vill man måla yttersidan i grågrön eller ljusblå botten, bör innersidan hållas i samma färgton, fastän mörkare. Det inre rödt med yttersidan i svart oljefärg, med kinesiska figurer i guldbrons (blandad med bronstinktur) ser äfven prydligt ut. I senare fall skall det dock fernissas. Nu hoplimmas tre af äggen litet utåtutade, det fjärde i midten ofvanpå de andra tre. En svarfvad, bronserad tråkula fastlimmas under hvarje ägg såsom fötter. Om man sätter tre bronserade tråkuler under ett ägg, så får man en enkel, prydlig blomstervas passande till violer etc.

Ljungblomma.

*

X. **Japanska bamburörarbeten.** Utan snickarens hjälp kunna med skruvaf dessa rör lätt ihopfogas till småbord med plyschklädd skifva; eldskärmar med i hörnen fastbundet broderi i japansk stil; fönsterskärmar; staffli; not- och tidningshållare i form af ett staffli med halföppen utbroderad portfölj; blomställning, tre olika höga rör sammanbundna, på hvarje af de öfre spetsarna en rund träskifva för blomkrukan. Observeras bör, att röret lätt spricker, så att vid borningen bör användas s. k. drill- eller centrumborr.

M. N.

*

XI. **Stänkarbeten.** På föremålet, som skall dekoreras (portföljer, asklock o. d.), fästes med fina nålar en bukett af fina, pressade blad och gräs sålunda, att de blad, man önskar ljusast, läggas underst och de, som skola blifva mörkare, i följd utanpå. En grof kam hålles ett stycke ofvanom arbetet, och med en borste doppad i fnrifven tusch strykes öfver kammen, så att hela arbetet så småningom öfverdrages af ett fint stänk; man får ej brådska med stänkningen, utan måste låta arbetet då och då torka, så att stänket ej flyter ihop. Då botten fått en något mörk färgton, borttagas de öfre bladen, och stänkningen upprepas; sålunda aftagas småningom de för olika schatteringar bestämda bladen, och bör iakttagas, att stänkningen för hvarje gång göres öfver hela arbetet. Då de sista bladen aftagits, stänkes ännu något litet, till dess dessa antagit den färgton man önskar. Ådror och stjälkar uppritas med en tuschpenna, och arbetet ser vida konstnärligare ut, än det i själfva verket är.

M. N.

*

XII. **Ny sorts virkning.** Visserligen ter sig för våra blickar i bodfönstren en stor rikedom af fina, »läckra» yllevaror, fabriksalster, med hvilka det är svårt för handen att täfla; men den sjal, filit, eller hvad det må vara, som kära händer förfärdigat, skall förvisso kännas mera mjuk och varm, ja, bli en riktig hjärtevärmare, på julafton först, och alltjämt sedan. Den skall hafva större värde än det som man, med än så noggrannt väljande, direkt köpt i boden. Därom äro vi nog ense; men huru hitta på något nytt? Alla de många virkningar vi kunna äro så *vanliga*. Välan! Försök med plyschvirkning.

Välj mjukt, tjockt ullgarn och en grof tråkrok! Gör en uppläggning så lång ni vill hafva sjalen eller filten, och virka sedan ett hvar vanliga m. Vänd arbetet, tag en m. i första maskans *bakre* led i föregående hvarf, drag genom denna ännu en m., så att den föregående bildar omkring denna liksom en snara eller tråns. Maskan drages ut ungefär en cm. och släppes af kroken. Sålunda fortfares i hvarje m. hela hvarvet utåt, så att detta hvarf bildar en rad af intränsade ögglor. Nästa hvarf består åter af vanliga maskor, tagna i föregående vanliga hvarfs öfre m. Om blott den utdragna m. snärjes stadigt och virkningen för öfrigt hålles lös, blir arbetet hållbart och särdeles mjukt och behagligt. Ni kan därutaf förfärdiga: muff, krage och mössa åt lilla syster, sjal åt mormor och resfilt eller föttäcke åt bror. Ingen skall på julafton kunna säga: »Sådan virkning har jag sett eller kunnat förut» I stället skall ni få höra: »Så vackert, mjukt och behagligt, alldeles som ulligt skinn. Sådant har jag aldrig sett för. Ah, ni har lärt det af Idun!»

(Forts.)

Maxima.

Fåfånga och hjärtlöshet.

Qued anledning af det utrotningskrig mot Nordens flyttfåglar, som, vid deras flykt öfver medelhafsländerna, årligen höst och vår eger rum, och som, ifall det fortfarande och i samma utsträckning får fortgå, snart skall beröfva Norden dessa små älskliga varelser, som lifva naturen med sin fågring och sin sång, har på förslag af ordf. i Helsingfors djurskyddsförening, den kände skalden professor Z. Topelius, en adress från djursk-föreningar i Sverige, Norge, Danmark, Ryssland och Finland blifvit genom Svenska kvinnoföreningen till djurens skydd öfversänd till h. m. drottningen af Italien med en varm bön, det hon tacktes taga de förföljda nordiska flyttfågeln under sitt beskydd samt söka utverka lagar och befordra öfvertygelser i ändamål att freda dessa våra pilgrimers färd öfver Italien.

Äfven från Tyskland och Frankrike lära, enligt uppgifter i de allmänna tidningarna, adresser hafva blifvit till drottningen af Italien afsända, hufvudsakligast i syfte att motarbete bruket att å damtoaletter använda uppstoppade fåglar; och dessutom lär i Tyskland bildats en förening för samma ändamål, hvilken förening vunnit en ganska stor tillslutning.

Ur det upprop, som haft bildandet af berörda förening till följd, och hvilket upprop finnes i sin helhet infördt i »Djurrännernas tidning» för i år, n:r 8, pag. 127, tillåta vi oss här meddela följande utdrag: »Ockrandet på den kvinnliga fåfången har ledt till ett mod, som är på samma gång löjligt och upprörande. Det är modet att smycka fruntimmershattar och kläder med kropparne af döda fåglar.

England och Frankrike införde under ett enda år 1,600,000 uppstoppade fåglar, och under sista »säsongen» belöpte sig denna import ensamt för Frankrike till *en million kolibri*.

Snart skola hela provinser, åt hvilka dessa underbara varelser lånat sitt paradisiska behag, vara ödelagda.

Det är ett försyndande mot naturen, detta förintande af dess skönaste mästerverk för tillfredsställandet af dåraktigt fåfånga, liksom det är ett försyndande mot de känslor, som för människan och i synnerhet för kvinnan borde vara de heligaste, nämligen medlidande och förbarmande.

De marter, hvilka millioner och åter millioner arma varelser måste lida för den kvinnliga fåfångans skull, äro så gråsliga, att de skulle synas otroliga, om man icke hade så många högt ansedde mäns vittnesbörd därom. Det är en *känd* sak, att fåglarne fångas med vid trädgrenarne fästade snaror och därpå hoptals *levande flås*, på det att fjädrarna icke skola förlora något af sin färgprakt.

Med vedervilja måste hvarje finkänslig kvinna vända sig bort från ett mod, som väl stämmer öfverens med indianernas barbariska smak, men som borde vara omöjligt hos ett folk, som vill räknas sig till kulturfolken.»

Om nu begagnandet af uppstoppade fåglar såsom prydnader å damernas toaletter lyckligtvis icke är så allmänt i Norden, som det enligt ofvanstående uppgifter synes vara i England och Frankrike, måste vi dock till vår blygsel erkänna, att denna modegalenskap äfven funnit väg till oss; och att under det vi begära skydd för våra kära flyttfåglar, de efterlängtdade budbärarne af vårens ankomst, vi på sätt och vis göra oss medskyldiga i deras förföljande och dödande, i det att vi, sedan de i södern dödat och vederbörligen preparerats, uppköpa och begagna dem såsom prydnader i olika former.

Enär för öfrigt en dylik preparering icke lär kunna ske utan användande af arsenik eller annat giftämne, kan således bärandet af uppstoppade fåglar i mer eller mindre grad äfven vara för människans helse skadligt.

Vi anse oss förvissade, att bland de kvinnor, som använda dylika prydnader på sina hattar eller klädningar, endast få hafva en aning om, vare sig att de därigenom göra sig delaktiga i ansvaret för ett onödigt och grymt dödande af otaliga oskyldiga och älskvärda varelser, eller den skada detta bruk kan medföra för dem själfva.

På grund af det nu anförda och då det under senare åren väsentligen minskade bruket att till prydnad å damernas toaletter använda uppstoppade fåglar nu åter synes hafva i stor utsträckning kommit på modet, tillåter sig styrelsen för Svenska allmänna kvinnoföreningen till djurens skydd att härmed, i likhet med hvad en gång tillförne år 1887 egt rum, till Sveriges kvinnor rikta en varm och allvarlig uppmaning att hädanefter helt och hållet afhålla sig från att för nyssnämnda ändamål använda uppstoppade fåglar eller delar af sådana.

Begagnandet af strutsfjädrar, hvilka kunna erhållas utan att levande varelser behöfva misshandlas, äfven-

som vingar och fjädrar af matnyttiga fåglar, hvilka ändock måst uppoffra sitt lif för människans skull, anser sig styrelsen icke böra afstyrka.

Stocholm i november 1891.

Styrelsen för Svenska allmänna kvinnoföreningen till djurens skydd.

Ode till kokkonstens lof.

Det mig alltjämt förtretat har,
att kvinnan dömts i alla dar
från vetenskap och konsterna många
att glömmas uti kökets ånga.
Jag därför kommer med bevis,
att vi med tillhjälp af vår spis
och med vår konst utföra dater
af vikt för samhällen och stater.

Blott jag nu hade »mål i mund»,
»på gaffeln» fick jag det på stund
så »klart som korvspad». De som svara,
att »sleven skall i grytan vara» —
de »koka soppa på en spik»
och falla lätt för min replik,
där stolt jag för konservburksaxen
och lägger litet »lök på laxen».

Hör nu, hvad kvinnan allt förmår,
då hon uti sitt rike står:
hon »ridbare» och »munkar» skapar,
naturen själf hon efterapar;
och af en enda flaska vin
— gör nu ej så förbluffad min! —
hon »kardinal» och »bischoff» trollar,
platt intet hufvudbry det vållar!

Och politiken i ditt land
regerar endast köksans hand,
hon är dess »kräftgång» väl på spåret
och ändrar grått till rödt på håret;
ty enligt kokkonstens mandat
blir ock en »svartrock» demokrat,
när kräftan röd ur ångan stiger
och till sitt nya »mål» sig viger.

Hvar är det universitet,
som mera än vår kokbok vet?
Den största »stockfisk» just vi ära
och »risets» nytta grundligt lära;
en oxe talare kan bli
minsann på vår akademi:
pikant och fin hans »tunga» blifver
och »pepprad» skarpsås piffen gifver.

Den kvickaste ur männers led
blir slagen riktigt med besked
blott af den simpla, dumma gåsen,
men — plockad och med räta säsen.
Och gör frun »bockar» och ibland,
så skadar detta ej ett grand,
hon vet, att männen göra flera,
»gör käl» på dem, som sig mockera.

Och pressen känner väl hon till,
du det väl ej bestrida vill.
Med »presstorf» lagar hon »pressylta»,
»pressgurkor» och hos henne skylta;
hon knäcka kan den värsta »nöt»,
»med hartass» jämna, hvad hon bröt,
»vindböjtels» hållighet hon visar,
med »ankor» sin publik bespisar.

I byggnadskonsten är hon stor,
en arkitekt i henne bor,
hon kan servera, forma maten
och bygger tryggt på grunden — faten.
Och dansens graciösa fe
hon egnar mängen »frikassé»,
»i vackra handen» tar hon slevven,
och på sin köttkvarn »drar hon vefven».

Hon gräver »råheten» en graf,
så det blir »andra bullar» af;
blott salt — det attiska — nog gör'et,
att så hon kommer »upp i smöret».
»En lycklig ost» blir hvar och en,
som hyllar hennes spira sen
och tror ej, som de dårar ropa:
»pannkaka» blir af alltihopa!

Enia.

Smånotiser för kvinnovärlden.

En i många afseenden ovanlig kvinna gick ur tiden, då grefvinna Honorine Stackelberg den 11 dennes afled å sin vackra egendom Stensnäs i Norra Tjust. Den hädangångna var gift med den på sin tid mycket omtalade greve Adolf Stackelberg, hvilken, oakadt han egde betydliga landegendomar, Öfverums bruk, grufvor och omätliga skogar, iklädde sig en resepredikants anspråkslösa skepelse och reste från by till by, predikande evangelium, och omvände syndare. Då grefven 1871 afled, befanns, att den stora possessionen, som han såsom måg hos den mäktige baron Adelsvärd på Adelsnäs erhållit med sin maka, icke förvaltats, så att den gifvit förljånst, utan tvärt om var behäftad med skulder. Enkan ställde dock snart egendomen på andra fötter, sålde Öfverum till ett bolag och ordnade allt på ett utmärkt sätt. I fråga om välgörenhet och uppoffringar för missionsverksamheten följde hon dock sin makes föredöme. Frikostigt mottogs en hvar å det fridfulla Stensnäs, och till och med alla slags »drifvare» hade där att påräkna ett godt herberge och ett mål mat, för så vidt de kunde styrka, att de voro ärlige vandrare. Grefvinnan Stackelberg efterlemnar en son, löjtnant vid Kronprinsens husarkår, en dotter gift med prof. Oscar Petersson i Upsala och en med chargé d'affaires i Wien, greve Gustaf Lewenhaupt, samt två ogifta döttrar.

En kvinnlig hjälpfond. Fruntimmersföreningen D. F. V. (De fatiges väl) hade den 13 dennes härstädes månadssammankomst, hvarvid behandlades ett väckt förslag om bildandet af en nödhjälpsfond inom föreningen, från hvilken årligen ett mindre belopp skulle utdelas till något i verklig nöd varande äldre fruntimmer. Grundplåt för en dylik fond finnes förut. Frågan bifölls enhälligt. Till förmån för denna fond beslöts att framdeles anordna en försäljning.

Den kända svenska skådespelerkan, operettdivan fröken Anna Petterson, har i dagarna i Köpenhamn ingått äktenskap med fil. kandidat Norrie. Vigseln försiggick den 12 dennes i all tysthet i Fredriksbergs kyrka med särskild kunglig tillåtelse. Endast några få af kontrahenternas närmaste vänner voro närvarande.

Kand. Norrie är omkring 25 år och son af förmögna föräldrar. Han gjorde sin frus bekantskap under hennes gästspel i fjol på Folketeatret. De nygifta afreste dagen efter vigseln till Finland.

Doktor Erik Nordenson, vår utmärkte specialist i ögonsjukdomar, kommer icke, såsom i åtskilliga tidningar oriktigt uppgifvits, att lemna sitt fadersland, utan egnar sig allt fortfarande åt den vidsträckt praktik han här i hufvudstaden redan hunnit förvärva. Vi hafva velat meddela detta med anledning af åtskilliga förfrågningar, som ingått till oss härom, samt hänvisa för öfrigt till d:r Nordensons annons å annat ställe i detta nummer.

En större vinterfest anordnas å Stora börsalen härstädes den 9 och 10 december. Behållningen af densamma kommer att lika fördelas mellan åkerbrukskolonien för fattiga barn och de under bildning varande folkköken i hufvudstaden.

Teater och musik.

Kungl. operan har blifvit i tillfälle att för trenne gånger kunna återupptaga den vackra operan »Lakmé», därigenom att fru *Arnoldson-Fischhof* åtagit sig att utföra titelrollen, hvilken i utlandet lär räknas som en af hennes bästa uppgifter. Vi bekänna, att vi denna gång — det var i måndags — gingo till operan med mycken nyfikenhet, särskildt vid minnet af det förvånansvärdt lyckliga sätt, hvarpå fröken Petrinii här kreerat Lakmé parti. Partiet ligger nu ovanligt högt, och det kräver en sopranstämman med så fenomenal höjd som fröken Petrinii, för att innehafvarinnan skall gå ut därmed. Fru A.-F. eger ej en så hög sopran, men förfogar däremot öfver en mera utvecklad sångkonst, hvilken naturligtvis lätt hjälpte henne att besegra partiets svårigheter, om stämman ock i de högre tonerna lät en smula ansträngd. I första akten låg fru A.-F. beträffande sången afgjordt under fröken Petrinii, och beträffande andra aktens parivisa föreföll det oss, som den searens drillar och löpningar varit korrektare, om ock något trögare, medan den förra däremot gaf mera dramatiskt lif och skiftning åt sin sångprestation. Vi benndra fru A.-F:s förträffliga sätt att använda sin röst, hvilket också sätter henne i stånd att lätt

öfverskyla de brister, som förefinnas i densamma. Hennes spel är däremot alltigenom förträffligt och gifver tydligt vid handen, att vore hon ej en utmärkt operasångerska, så skulle hon tvefvelsutan blifvit en minst lika utmärkt ackvisition för den dramatiska scenen. Vi erinra endast om hennes första möte med Gerald (hr Ödmann) i första akten, pariascenen i den andra samt icke minst döds scenen i sista akten. Också har ej någon af fru A.-F:s företrädarinnor härstädes kunnat åstadkomma en så god helbild af den unga brahmanska flickan och prestinnan. Framställningen väckte naturligtvis det lifligaste bifall från den fullsatta salongen.

Hvad utförandet för öfrigt beträffar, förekommo ej så få slitningar både i körer och duetter, och det kräfde ibland hr *Hennebergs* hela energi att kunna sammanhålla det hela. Öfriga rollinnehafvare, bland hvilka särskildt böra framhållas *hr Lundqvist* och *Ödmann*, voro desamma som förut med undantag af fröken *Wolf*, som öfvertagit *Roses* parti, ingalunda till fördel för detsamma.

Operan uppfördes likaledes i onsdags och gifves äfven i afton.

Kungl. operans sista vecka, hvilken kan sägas ingå om söndag, blir en verklig festvecka. Som bekant stängas dess portar för alltid måndagen den 30 dennes, hvarefter flyttningen till f. d. Svenska teatern företages. Första representationen å denna tillfälliga operascen tros kunna ega rum annandag jul, då efter all sannolikhet »Värmländingarne» uppföres. — Repertoaren för operans sista vecka i det gamla operahuset har förlagsvis uppgjorts sålunda: om söndag den 22 dennes gifves »Konung för en dag» för 150:de gången, på måndagen »Den bergtagna», tisdag »Trollflöjten», onsdag »Regementets dotter», torsdag »Aida» (med fröken *Selma Ek*) för 100:de gången, fredag »Friskyten», lördag symfonikonserter med uteslutande svenska kompositioner, söndagen den 29 på middagen »Värmländingarne» och på aftonen »På Sicilien», andra akten ur »Gustaf Vasa» och Frans Hedbergs tillfällighetsstycke »Sånggudinnornas afsked»; samt sista föreställningen på måndagen den 30 dennes, då de tre första akterna ur »Den bergtagna» skola uppföras (med grefvinna *Mathilda Taube* f. Grabow i titelrollen) jämte »Sånggudinnornas afsked». Denna repertoar är som sagdt endast förlagsvis uppgjord och torde möjligen komma att undergå någon förändring. I hufvudsak torde den dock varda bestående. Såsom synes komma tvänne af publikens högt värderade gäster att uppträda, nämligen grefvinna Taube och fröken Ek. Önskligt vore, att ännu en tredje, som för närvarande vistas i hufvudstaden, komme till; vi mena fru *Vendla Sörensen*, född Anderson. Hennes uppträdande som t. ex. »Regementets dotter» skulle säkerligen helsas med oerhördt jubel, eller måhända ännu hellre i »Diamantkorset», om denna opera kunde upptagas. Fru Sörensens plats vid operan står ännu tom.

Biljetterna till sista operaföreställningen lära komma att bortauktioneras.

K. Dramatiska teatern. I måndags gick för första gången å denna scen ett nytt svenskt femaktsoriginal, »Lilla professorskan», komedi af *Ernst Lundquist*. Sannt må vara, att hvarken själva ämnet eller dess behandling erbjuder något särdeles originelt eller nytt, utan snarare ända därhän smaka en smula gammalmodigt, att själfve salig Jolin ganska lifligt föres i minnet. Sannt må vidare vara, att styckets stilart af att vara komedi ej så skarpt genomföres, att icke både fars och melodram här och hvar söka. Det finns dock en genomgående god egenskap hos detsamma, som följt den omtyckte och vane novellisten äfven hit på det dramatiska området: det underhållande sätt att berättas, som utesluter alla longörer och håller åhöraren åskådaren vid ett jämnt och angenämt intresse. Härom vittnade den fulltaliga premièrepublikens stämning, hvilken ofta var munter, alltid uppmärksam, efter aktsluten erkännsam i lifliga applåder och rop efter författaren.

Den vidlyftiga personlistan för snart sagdt samtliga teaterns bästa krafter i elden — en omständighet, som ej minst torde bidraga till »Lilla professorskans» bestånd å repertoaren. Utrymmet medgifver oss blott att helt kort nämna några af de mest framträdande rollinnehafvarne. Främst då fröken *Seelig*, titelpartiets uppbärrinna, som nu, för tredje gången i sträck inom en helt kort tid, helt enkelt ypperligt skiljer sig från en maktpåliggande uppgift. Hr *Fredrikson* — professorn — sekunderade henne charmant, och fru *Rundberg* hade denna gång i Olga Vernhjelm roll funnit ett parti som enkom skapadt för henne. Resultatet blef ock i dubbel bemärkelse glänsande. Fröken *Åhlander* gjorde af den allt annat än sympatiska gamla amman en skarpt karaktäristisk figur, liksom hr *Hedlund* af den unge, hvad man brukar kalla »deklarade», Kjellson fick en god typ.

Vi tro helt visst, att det nya skådespelet skall visa sig ega betingelser att draga publik.

Filharmoniska sällskapets första abonnementskonsert i tisdags blef vår musikanmälarare tyvärr i sista stunden hindrad öfvervara. Fulltaligt besökt som den var, lär den också ha följts med lifligt intresse af alla de närvarande, och med sällskapets framstående verksamhet under föregående år i godt minne, taga vi för gifvet, att det nu påbörjade arbetsåret skall bli i alla afseenden lyckosamt.

En konsert till förmån för arbetsskolan för lytta och vanföra förberedes i vetenskapsakademien till söndagen den 29 dennes. Bland inbjudarne märkes statsrådet Gunnar Vennerberg. I spetsen för företaget ha för öfrigt ställt sig läkaresällskapets och medicinska föreningens sångare och med sig förenat flere af hufvudstadens mest framstående konsertsångare.

I en vrå af världen.

Berättelse för Idun

af

Cecilia Bååth-Holmberg.

(Forts.)

För att sysselsätta henne gaf henne en vaktterska en dag litet kulört ulgarn och en bit tyg. Till en början plockade hon helt tanklöst på detta, repade sönder alla garntrådarna och lekte med dem.

Men en dag började hon sy med en upprispad ulltråd. Helt mekaniskt, liksom af sig själf, bildades på den svarta tyglappen ett blad; förtjust höll hon det litet ifrån sig och beundrade det i högljudd glädje; allt ifrigare sydde hon nu, först sökte hon afbildade några flere blad, sedan en kvist af spalieret utanför — det var ett aprikosträd, och grenen bar just några fina vita blommor. Snart hade hon afbildat den förvillande väl på lappen — och nu började en tid af ifrig verksamhet för henne. Hon försågs sländigt med nytt garn och nytt tyg; blommande växter insattes till henne, kvistar och blommor af alla vårens slag inlades till henne i rummet. Hon sydde och sydde, ej mera mekaniskt, utan med intresse, med nöje. Hon började sammansätta buketter, ordna, välja, hon frambringade fullkomliga små blomsterstycken, konstnärligt hopsatta i färger och naturtrohet, och läkaren följde med spändt intresse hennes förbättring.

Men allt efter som vårens utveckling skred fram, började hon åter mumla på sitt gamla sätt, och ännu slöt hon alltjämt med: »nedstigen till helvetet — dödsriket, — död — död — död» — Vid dessa tillfällen betogs hon af djupt vemod; det föreföll då, som om hennes hjärta uteslutande arbetade med att hämta upp de efterföljande orden ur det tomrum, hvori de sjunkit, och då fick broderiet alltid ligga orördt.

En dag hade hon varit mera nedslagen än eljes och därtill ganska orolig; junisolen sken in i rummet, dämpad endast af den glesa, lätta skugga, som skänktes af ett blommande äppelträd utanför, fönstret stod öppet, och genom detta trängde en svag mandellik doft från buskar och fruktträds blommor, flugorna hördes surra; från skogen och hafvet ljöd sus som af en aflägsen söfvande musik, hon hade hela morgonen ej rört vid sin söm och ej ens sett till sina kära blommor, hvilka hon annars brukade jollra med och smeka.

Läkaren såg bekymrad ut; han fruktade ett återfall och gaf noga akt på henne.

Hon hade länge stått vid fönstret, stirrande ut åf hafvet, där vågorna gingo höga med små vita toppar, och med en ansträngd min lyssnade hon till suset, det var, liksom om hon ur detta vårbrus ville uppfånga de ord, som hon så ifrigt letade efter.

Hennes läppar rörde sig långsamt, först ohörbart, sedan allt högre och högre. Först salmversen, sedan fortsättningen; det arbetade våldsamt i hennes hjärna, ögonen voro vidgade och alldeles svarta: »nedstigen till helvetet — till dödsriket — död — död — död» — rösten blef allt lägre, och därefter ropade hon med ett skri, som hade hennes själ med ens blifvit löst från sina fjättrar: »Uppstånden från de döda!» — — — — — Ett häftigt gråtanfall följde, och till läkaren, som skyndsamt inkom i rummet, ropade hon — »Jag vill hem, ack, jag vill hem — låt mig få komma hem!»

Efter detta följde en lång afmattning, men hon var och förblef klar i sin blick och i sin tanke. Hon grät stilla, bad endast om att få komma från därhuset, och då hennes man infann sig, kastade hon sig med ett svagt skri af fröjd i hans armar och smög sig tätt intill hans bröst.

Skälvande höll han henne omfamnad — det var ej längre den första omfamningens glöd, men han kände, att så högt som han nu älskade denna honom för andra gången gifna, nu så svaga, så aftärda varelse, som han höll i sina armar, så kär hade han aldrig hållit den blomstrande flickan. — Hans förnämsta omsorg skulle nu bli att på ett annat sätt än förr sörja för hennes lycka. Han kände djup frid och tacksambet fylla aitt hjärta, då han med henne vid sin sida åter anträdde hemfärden, ty nu hade han — tyckte han — aftjänat straffet för sin förra försumlighet, nu var han åter sig själf.

Han hade återfått sin bustru, men hon var dock ej densamma som fordom. Hennes af sjukdomen försvagade själ återvann endast långsamt något af sin förra spänstighet; det djupa vemod, som låg öfver hemmet nu, då den lilla gafvelkammaren, där förr barnjoller ljudit och små barnfötter trippat omkring, stod så tom och tilläst, vek ej, trots det, att de båda makarna innerligare än någonsin slöto sig till hvarandra.

Han ansåg nu som sin första plikt att med aldrig svikande ömhet vaka öfver hennes trefnad och lycka; och då han såg, i hvilken grad hennes nyvaknade lust för konst, hvilken hufvudsakligast visade sig i hennes färdighet i att brodera efter naturen, kom henne att glömma sorgen, låt han henne ostördt egna sig härät.

Hennes brist på husliga anlag kom härvid allt hjärtare fram, och i samma mån som hennes gryende konstnärnatur utvecklade sig, fingro hus och hem sitta emellan.

Men ingen af dem lade just märke därtill; han var allt för lycklig att se, huru färgen så småningom återkom i hennes bleka kinder, huru hennes skygghet efter sjukdomen allt mera försvann, ehuru ett visst uttryck af lätt förvirring dock ofta lade sig öfver hennes ansikte, allt detta gjorde honom för lycklig, för att han skulle kunna tänka på, att det kunnat vara annorlunda i hemmet, och då någon gång ett af de gamla barnaglada leendena strålade i hennes ögon, som tycktes nu blifvit ännu djupare och mera tänkande, då gick han öfverlycklig in i sin mörka kammare, dit hvarken damduk eller skurborste mera hittade vägen, och tyckte, att hans hem fått just all den poesi och glans, han drömt om, då han i forna dagar, innan hon ännu blifvit hans hustru, tänkte sig framtiden med henne vid sin sida.

Lugn var hon väl icke, att vara det låg ej i hennes natur; men det förra famlandet efter något, som kunde skänka hennes själ en stödjepunkt, var dock borta; hon läste ej böner på sitt förra förvirrade sätt; den kamp om död och uppståndelse, som hennes själ bestått, hade förvandlat henne till en i detta hänseende klartänt kvinna; men då sorgen efter de små döda dock ofta hotade att öfvervinna henne, blef detta hennes nya arbete, att på duken insömna blommornas och bladens färging, hennes tröst och sysselsättning.

Hon visste nu, hvarför skogen, vikens vatten, åsarnes skuggor förr lockat henne så oemotståndligt, och fåglar och blommor talade nu tydligt sitt eget ljufva språk till henne.

Hon letade upp deras gömslen, hon älskade dem, lärde känna deras lif, inträngde i deras dolda utveckling, timalts kunde hon sitta under hagtornshäcken, obekymrad om att dess taggar stucko henne, eller att regnet kylde henne, orörlig för att ej skrämra bofinken, som rufvade på äggen i boet; och då fågeln för ett ögonblick flög upp på grenen och där — en enda liten sekund — lade hufvudet på sned och tittade ned på de små mörkfläckiga äggen för att genast åter flyga ned och skänka dem sin kroppsvärme, då lutade hon sig försiktigt och med glänsande ögon och halföppen mun fram för att liksom med alla sinnen insupa denna bild af modersglädje och för att sedan med sin egen fina uppfattning och allt säkrare blick återgifva detta först på papperet, sedan i garn och silke framtrolla det på klädet.

Hennes arbeten ådrogo sig snart en viss ryktarhet. De skilde sig från allt annat broderi om ej så mycket i utförandet af sömnen, som just genom det konstnärliga frambringandet af dagar och skuggor, genom det ypperliga perspektivet och de mjuka, upphöjda linierna, som till och med gäfvö hennes sydda å-taflor, där näckrosorna gungade på vattnet mellan säven och säfsmygen titade fram, ett visst företräde framför de »verkliga»

konstnärernas ofta mer eller mindre kallt blanka oljetaflor.

Snart mottog hon beställningar, och till och med när hennes lilla ljushåriga Ragna kom till världen, blef detta henne visserligen en ersättning för de förlorade barnen, hvilkas drag den lilla dock ej bar, men samma lidelsefulla kärlek, som hon skänkt den första lilla döda, kunde hon ej egna denna.

Hennes hjärta var deladt, och konsten fick ett allt större och större insteg i hennes intresse.

Och hennes man, han såg det, han såg, att ännu var hon ej helt hans, ännu kunde han förlora henne. Men sin föresats trogen lade han intet hinder i vägen för hennes konstnärutveckling; väl blef han allt mera böjd och hvit i håret, men det uttryck af lugn försakelse och frid, som hans ansikte bar, förmörkades icke.

En sommar kom en af hufvudstadens mera framstående målare ned till kusten att taga skisser. Den lilla bukten med dess mörka vatten och dess höga stränders skiftande dagar och skuggor var rik på motiv, och nästan hvarje dag såg man från den lilla staden hans gula paraply nedstuckt i gräset och uppslaget borta vid fyren ytterst på den höga åsen bortom prestgården.

Han å sin sida befattade sig ej mycket med staden eller dess invånare.

Hans intresse var fångsladt ej just så särdeles starkt af naturen här, som dock föreföll honom sällsynt egendomlig; men den vackra fruns mörka ögon bortskynde för honom allt annat.

Han hade till en början obemärkt gifvit akt på henne, då hon liggande på knä vid en vildrosbuske tätt intill stengårdsgården, som skilde prästens trädgård från åsen, försiktigt böjde undan grenarne för att se på gårdsgårdssmygen, som hoppade bland stenarne.

Han hade hört hennes historia, och när han nu såg henne där, så ung, så vacker, med det ännu vemodiga draget kring munnen, men med konstnärns hela ifver och kärlek för naturen äfven i dess små detaljer, kände han för henne en mäktig sympatisk dragning och greps af en liflig önskan att lära känna henne på nära håll.

Det dröjde ej länge, innan han gjorde sig ärende in i prestgården.

Hon satt just åter på tröskeln under vinrankan och ritade på ett pappersblad, som hon lagt på en bok. Hon var så ifrigt upptagen häraf, att hon ej märkte hans ankomst, förrän han stod bredvid henne.

I sin förvåning och häpnad glömde hon att resa sig, glömde att helsa, glömde, att hennes plikt som husfru bjöd henne att höfligt bedja honom stiga in; hon blef sittande orörlig, liksom förtrollad af att, vid det hon såg upp, möta den öppet beundrande blicken ur hans lifliga ögon. Då log han glädt, liksom medveten om sin makt öfver henne, böjde sig ned och tog papperet från henne. Plötsligt allvarlig sade han nästan upprörd: »den som ritat detta, måste kunna mera! Vill ni visa mig edra teckningar!»

Han öfverraskades af den skönhet, som vid dessa hans ord utbredde sig öfver hennes ansikte; förut hade han funnit henne vacker, intressant — nu stod hon där för honom underbar, sällsam; hennes ögon strålade och läpparne logo, så att de små vita tänderna lyste fram. Hon bade rest sig, så att hennes hufvud nästan bekransades af de gröna löfven; hela hennes varelse var full af liflighet och ifver. Om hon ville!

»Kom in,» sade hon brådsakande, »kom in med, ni skall få se det alltsammans; jag känner er nog; — jag har sett på er tafla ibland, då ni gått ifrån den därborta på åsen — jag ville så gärna kunna måla som ni.»

Hon hade talat afbrutet, hastigt, medan hon utan vidare ceremonier gick före honom in i huset, in i salen, utan en tanke på att ursakta sig för dess mindre ordnade utseende, och med spänd väntan utbredde hon för honom alla sina ritningar; äfven broderierna skulle han se.

(Forts.)

Innehållsförteckning:

Anna Sandström (Uffe); af *Hellen Lindgren*. (Med porträtt) — Förbi; af *Sophie Linge*. — En weddingtrip; skiss af *Ebba Lundstedt*. — Fribel, vid Iduns stora pristafving. — Julklappar; af *Frida N. N.* — Ett stort godt; af *Laura Fittinghoff*. — Iduns julklappsbasar. (Forts.) — Fåfånga och hjärtlöshet. — Ode till kokkonstens lof; af *Enia*. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — I en vrå af världen; ber. för Idun af *Cecilia Bååth-Holmberg*. (Forts.)

Förlofnings- och vigselringar
ständigt lager hos
Juvelerar HALLBERG Stockholm.
Order från landsorten expedieras omgående.

Perlhalsband, gammalt guld, silfver och juveler uppköpas konstant eller tagas i utbyte mot moderna arbeten. Om gamla saker insändas från landsorten, sändes likvid pr omgående.
Juvelerar HALLBERG Stockholm.